

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

**ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΜΕΛΩΝ**

**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΒ
2010 - 2011**

**ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ. ΣΕΒ**

**Τρίτη, 24 Μαΐου 2011
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ**

Κυρίες και κύριοι,

Αντιμετωπίζουμε σήμερα, την πιο μεγάλη κρίση στη μεταπολεμική μας πορεία. Η αναγκαιότητα της αλλαγής δεν έχει γίνει ακόμα κοινή συνείδηση, δεν έχει αποκτήσει την πολιτική και κοινωνική δυναμική που θα την καταστήσει εθνικό στόχο, όραμα και πράξη με κίνδυνο τη χρεοκοπία και απομόνωση της χώρας μας.

1. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Οι μέχρι τώρα εξελίξεις επιβεβαιώνουν τις θέσεις του ΣΕΒ, ότι οι ανωτέρω κίνδυνοι είναι πραγματικοί και θα παραμένουν απειλητικοί όσο δεν θα αγγίζουμε το πραγματικό μας πρόβλημα που έγκειται στην ύπαρξη ενός αναχρονιστικού κράτους που απομυζά από το κοινωνικό σύνολο τεράστιους πόρους, προς όφελος των συντεχνιών του δημοσίου και των ποικιλώνυμων κρατικοδίαιτων συμφερόντων. Είναι ένα κράτος, που συμπαρασύρει στην ύφεση την παραγωγική οικονομία και πνίγει την οποιαδήποτε ελπίδα ανάκαμψης.

Αυτή η αρνητική για την οικονομία προοπτική χειροτερεύει ακόμη περισσότερο από το γεγονός, ότι ο ιδιωτικός τομέας (θύμα της χρεοκοπίας του Δημοσίου και του υπερτροφικού Κράτους) αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα μείωσης της ζήτησης και έλλειψης ρευστότητας, ενώ παράλληλα πληρώνει το κόστος της πιστοληπτικής υποβάθμισης του δημοσίου τομέα και την έλλειψη μιας ξεκάθαρης και αποτελεσματικής πολιτικής που να δημιουργεί ένα περιβάλλον φιλικό στην επιχειρηματικότητα και να ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα ο ΣΕΒ συνέχισε δυναμικά και κατά το έτος που πέρασε την προβολή των θέσεών του με όραμα την ΑΝΑΠΤΥΞΗ και στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και την αφύπνιση των υπευθύνων πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας.

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ

«Το μοναδικό αντίδοτο στη σημερινή μας κατάσταση είναι η ανάπτυξη: Μια νέα μορφή ανάπτυξης, παραγωγική και όχι καταναλωτική, ανταγωνιστική και όχι επιδοτούμενη».

Και για να συμβεί αυτό, δύο είναι οι βασικές προϋποθέσεις:

- ✓ Η ταχεία μείωση της κρατικής κυριαρχίας και
- ✓ Η απελευθέρωση των υγιών δημιουργικών δυνάμεων.

1. Στο πλαίσιο συζήτησης της Εκτελεστικής Επιτροπής με τους αρμόδιους Υπουργούς στο ΥΠΟΙΚ, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ τόνισε (30/8/2010):

«Για να λυτρωθεί ο τόπος από τα δεινά του υπερδανεισμού πρέπει επιτέλους να περικοπεί δραστικά το υπερτροφικό και σπάταλο Κράτος που απομυζά όλους τους πόρους και πνίγει την αγορά.

Πρέπει να αρθούν όλα τα εμπόδια που δημιουργούν ασφυξία στην ιδιωτική οικονομία, πρέπει να διαμορφωθεί ένα νέο τοπίο **φιλικό για την επιχειρηματικότητα και ελκυστικό για τις επενδύσεις.**»

2. Στο ίδιο πνεύμα κατά τη συνάντηση του Πρωθυπουργού και των παραγωγικών τάξεων (2.9.2010), ο Πρόεδρος του ΣΕΒ δήλωσε:

«Είναι επείγον να δοθεί απόλυτη έμφαση στον δραστικό περιορισμό της κρατικής σπατάλης και στη θεμελίωση μίας νέας μορφής ανάπτυξης.

Η κυβέρνηση πρέπει να εκπέμψει ισχυρά, ξεκάθαρα και, κυρίως, έμπρακτα μηνύματα στους δημιουργικούς πολίτες της και στους ενδιαφερόμενους ξένους, ότι η σημερινή Ελλάδα είναι ανοικτή στις επενδύσεις και φιλική στην επιχειρηματικότητα».

3. Σε συνάντηση με τον πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας και τους συνεργάτες του, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη ΔΕΘ (Τρίτη, 7/9/2010), ο Πρόεδρος επεσήμανε:

«Από τη Νέα Δημοκρατία προσδοκούμε να συμβάλει καθοριστικά στην προσπάθεια να μεταμορφωθεί η Ελλάδα σε χώρα σύγχρονη, φιλική στην επιχειρηματικότητα και ανοικτή στις επενδύσεις. Να θεμελιωθεί μια νέα μορφή ανάπτυξης και προκοπής, βασισμένη στην πραγματική οικονομία και όχι στο πελατειακό κράτος.»

3. ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ

Παρακολουθήσαμε συστηματικά την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ελλάδας έναντι του Μνημονίου. Από την αρχή δηλώσαμε ότι, παρά τα επώδυνα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής που περιλαμβάνει, αποτελεί μια συγκροτημένη δέσμη σημαντικών μεταρρυθμίσεων, **που εφόσον υλοποιηθούν** θα επιτρέψουν στη χώρα μας να ξεπεράσει οριστικά τα αδιέξοδα και τις παθογένειες που έχουν συσσωρευθεί ολόκληρες δεκαετίες.

Όμως, από διαφορετικές κομματικές και άλλες αφετηρίες επιχειρήθηκε συστηματικά να ταυτιστεί το Μνημόνιο στο θυμικό του λαού μόνο με τα σκληρά μέτρα της δημοσιονομικής προσαρμογής: την περικοπή σε μισθούς και συντάξεις, την κατάργηση των επιδομάτων και την αύξηση των φόρων παραβλέποντας τις σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές η προώθηση των οποίων θα μπορούσε να είναι πηγή μακροχρόνιας ανάπτυξης της εθνικής μας οικονομίας.

Παρά τις σημαντικές αλλαγές που έχουν αποφασισθεί, ο ΣΕΒ έχει επισημάνει ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωρούν νωχελικά, δεν είναι πάντα τόσο αποτελεσματικές όσο οφείλουν να είναι και επικρατεί μία τάση να αποδυναμώνονται μετά την ψήφισή τους, μέσω υπουργικών αποφάσεων και πρόσθετων νόμων.

Κάθε βήμα προς τα εμπρός αντιμετωπίζεται ως κατακλυσμός και υπονομεύεται εκ των έσω, καθώς ο κομματισμός κι ο συντεχνιασμός δίνουν τον υπέρ πάντων αγώνα για να μην αλλάξει τίποτα.

Το διακύβευμα, σήμερα, είναι αν θα παραμείνουμε στην προηγμένη οικογένεια των ευρωπαϊκών χωρών ή αν θα καταντήσουμε μία περιθωριακή χώρα των Βαλκανίων.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ

Με απόλυτη συναίσθηση αυτών των κινδύνων και ειλικρινή διάθεση συνεισφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ΣΕΒ επέκτεινε τη δραστηριότητά του και εξέπεμψε τα μηνύματά του και πέρα των ελληνικών συνόρων, προς τα αρμόδια κοινοτικά όργανα και οικονομικούς φορείς επιδιώκοντας την κατανόηση των θέσεών μας και την έμπρακτη έκφραση της αλληλεγγύης των στις δύσκολες ώρες που περνάμε.

Η Ευρώπη που αντιμετωπίζει τη δική της κρίση την κάνει πιο αυστηρή, πιο αποφασισμένη να επιβάλει, τα πιστεύω της, τους κανόνες της. Η απόκλιση από τη σημερινή ευρωπαϊκή βούληση συνεπάγεται ανυπολόγιστους κινδύνους για την ίδια την εθνική μας υπόσταση.

Στο πλαίσιο αυτό ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επισκέφθηκαν:

α) Τον Επίτροπο Olli Rehn και του παρουσίασαν ειδικό ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ με συγκεκριμένες προτάσεις:

Κεντρική ιδέα της σημαντικής αυτής παρέμβασης ήταν ότι:

Απαιτείται μια εσωτερική αναδιάρθρωση του Μνημονίου ώστε να γίνει εργαλείο για την Ανάπτυξη, έχοντας στο κέντρο των αλλαγών τη μείωση του όγκου και του παρεμβατισμού του Κράτους αλλά και τη δημιουργία συνθηκών που να ευνοούν την επιχειρηματικότητα με αναφορά στους εξής άξονες:

- ✓ Επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών με αυστηρό χρονοδιάγραμμα και στόχους
- ✓ Στροφή στις επενδύσεις
- ✓ Λήψη σειράς μέτρων-σοκ για επανεκκίνηση της οικονομίας
- ✓ Αποτελεσματικό μηχανισμό ελέγχου υλοποίησης των αλλαγών.

β) Στο ίδιο πνεύμα έγινε συνάντηση Μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΣΕΒ με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Van Rompuy (στις 17 Μαρτίου 2011), κατά την οποία παρουσιάστηκε η άποψη του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου για την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα και παράλληλα πραγματοποιήθηκε ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις ευρωπαϊκές αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής

της 11ης Μαρτίου για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης και το «Σύμφωνο για το Ευρώ».

- γ) Ακόμα, λαμβανομένης υπόψη της κρίσιμης επιρροής της Γερμανικής κοινής γνώμης, ο Πρόεδρος και η Εκτελεστική Επιτροπή του ΣΕΒ, μετέβησαν στο Βερολίνο όπου είχαν συναντήσεις με ανώτερους παράγοντες του υπουργείου οικονομικών, καθώς και με τον πρόεδρο της Γερμανικής Ένωσης Εργοδοτών, όπου παρουσίασαν τις θέσεις του Συνδέσμου και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Συνοψίζοντας τη σημασία των επαφών αυτών, ο Πρόεδρος δήλωσε ότι:

«Αυτή η περίοδος προσαρμογής απαιτεί επιμονή και συνέπεια εκ μέρους μας, αλλά και κατανόηση από τους εταίρους μας. Η πραγματική σύγκλιση των ευρωπαϊκών οικονομιών περνά μέσα από την σύγκλιση των ευρωπαϊκών κοινωνιών.»

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι επιχειρηματίες γνωρίζουν καλύτερα από κάθε άλλον ότι με ή χωρίς το Μνημόνιο, με ή χωρίς τους κοινοτικούς μηχανισμούς στήριξης, η χώρα μας δεν θα ξεπεράσει τα προβλήματά της αν δεν στηριχθεί στις δικές της δυνάμεις, αν δεν δημιουργήσει ένα ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Μας χρειάζεται ένα νέο αναπτυξιακό σκεπτικό, μια νέα στρατηγική ώστε να ανταποκριθούμε αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα μας. Ποια είναι τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, σε ποιους τομείς –υπαρκτούς και δυνητικούς– μπορεί να γίνει ανταγωνιστική, που θα πρέπει να στρέψει το ανθρώπινο δυναμικό της;

Αυτή τη φιλοσοφία ο ΣΕΒ διαπέρασε προς τα αρμόδια κυβερνητικά πρόσωπα και με δική του πρωτοβουλία αυτοί αλλά και άλλοι οικονομικοί φορείς συμπαρατάχθηκαν σε μια κοινή προσπάθεια για να χτισθεί ένα καινούργιο ΟΡΑΜΑ, για να δοθεί μια νέα αναπτυξιακή προοπτική στη χώρα μας, 10 χρόνια μπροστά.

Το νέο αυτό αναπτυξιακό μοντέλο ένας «Οδικός χάρτης» της νέας εθνικής μας ανάπτυξης υποστηρίζεται από μια σε βάθος έρευνα, που πραγματοποιείται με την εταιρεία McKinsey

και σκοπός της είναι να καθοριστεί όχι μόνο πώς μπορούν να ενισχυθούν οι προοπτικές των ήδη ανεπτυγμένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, αλλά επιπλέον να εντοπιστούν νέοι δυναμικοί τομείς στους οποίους η χώρα μας μπορεί να εκμεταλλευτεί τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα. Η μελέτη θα περιλαμβάνει συγκεκριμένες προτάσεις για οριζόντια μέτρα, που θα δημιουργήσουν ένα ευρύτερα ευνοϊκό περιβάλλον για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για το άνοιγμα νέων «λεωφόρων ανάπτυξης».

Το όλο έργο τελεί υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού, συμμετέχουν όλα τα παραγωγικά Υπουργεία, η ΟΚΕ και οι εργοδοτικοί φορείς των βασικών κλάδων της οικονομίας μας. Τη χρηματοδότηση έχει αναλάβει ο τραπεζικός τομέας και ο ΣΕΒ. Τον συντονισμό της υλοποίησης από πλευράς του ιδιωτικού τομέα έχει ο ΣΕΒ. Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω εκ μέρους του ΣΕΒ τους χορηγούς μας που γενναιόδωρα συνέβαλαν στην υλοποίηση της έρευνας.

Η μελέτη προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός του επόμενου μηνός, οπότε ευελπιστούμε να έχουμε στα χέρια μας ένα δυναμικό «Οδηγό ανάπτυξης», ο οποίος θα εφοδιάσει με αξιόπιστη πυξίδα τόσο το κράτος όσο και την ιδιωτική οικονομία για τα επόμενα 10 χρόνια.

5. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Παραδοσιακά, από πολιτικής πλευράς, κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια στηριζόταν στην προσέλκυση επενδύσεων με κατ' επίφαση αναπτυξιακούς Νόμους, που στην ουσία αποτελούσαν γραφειοκρατικούς κανόνες διαχείρισης επιδοτήσεων και πρόσκαιρων προνομίων, αγνοώντας τις υπόλοιπες αναπτυξιακές παραμέτρους που διαμορφώνουν το επενδυτικό κλίμα.

Σταθερή θέση του ΣΕΒ προς όλους τους Υπουργούς Ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια είναι ότι:

Νομοτελειακά η προσέλκυση επενδύσεων δεν μπορεί να προέλθει από έναν και μόνο «Αναπτυξιακό Νόμο» όσο καλός κι αν είναι αυτός.

Αυτό που ευρύτερα απαιτείται είναι η απλοποίηση, επικαιροποίηση και συμπλήρωση, μέσα σε σύντομο και καθορισμένο χρονικό διάστημα, θεσμών και διαδικασιών στα επιμέρους συστήματα που συνθέτουν αυτό που ορίζεται ως το «Πλαίσιο επενδύσεων» και που αφορούν:

- ✓ στο άνοιγμα των αγορών,
- ✓ στη χωροθέτηση,
- ✓ στην αδειοδότηση,
- ✓ στις υποδομές,
- ✓ στις αποκρατικοποιήσεις,
- ✓ στο φορολογικό πλαίσιο,
- ✓ στα χρηματοδοτικά επενδυτικά εργαλεία,
- ✓ στην άρση των ατελειών των εμποδίων που αντιμετωπίζει η επιχειρηματική κοινότητα.

β) Ο επενδυτικός νόμος

Ο Νόμος «Ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη, την επιχειρηματικότητα και την περιφερειακή συνοχή» που ψηφίσθηκε πρόσφατα, καταρχήν περιλαμβάνει πολλές καινοτομίες και απλοποιήσεις, που ενθαρρύνουν την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και έρχεται πολύ πιο κοντά στα δεδομένα της σύγχρονης αγοράς και των διαδικασιών λειτουργίας της.

Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος Νόμος υιοθετεί πολλές ιδέες και προτάσεις, που σταθερά τα τελευταία χρόνια επεδίωξε ο ΣΕΒ :

- Προτάσσει τα φορολογικά κίνητρα ως κύρια μορφή ενίσχυσης.
- Προβλέπει στοχευμένες ενισχύσεις για επενδύσεις στους τομείς της τεχνολογίας, της περιφερειακής συνοχής και της νεανικής επιχειρηματικότητας.
- Εισάγει εξειδικευμένα κριτήρια και συνθήκες διαφανούς αξιολόγησης και
- Καθιερώνει νέες μορφές χρηματοδότησης.

Λαμβάνοντας όμως υπόψη την τεράστια καθυστέρηση για την ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου, **αυτό που προέχει τώρα είναι η άμεση και χωρίς καθυστερήσεις δημιουργία και εφαρμογή του απαραίτητου και ευρύτατου συνοδευτικού θεσμικού πλαισίου** (προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις) για το οποίο θα πρέπει να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια ώστε να μην έλθει σε αντίθεση με το πνεύμα του νόμου.

Επίσης, είναι πλέον απαραίτητο να υλοποιήσουμε κρίσιμες διαρθρωτικές αλλαγές και υποδομές, **που από χρόνια εκκρεμούν και οι οποίες συνολικά μπορούν να διαμορφώσουν ένα ευρύτερα ευνοϊκό επενδυτικό περιβάλλον** –όπως:

7. ΥΠΟΔΟΜΕΣ

α) Αδειοδότηση

Είναι γεγονός ότι η αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων υπηρετείται στην Ελλάδα με τρόπους ιδιαίτερα γραφειοκρατικούς και χρονοβόρους, έχοντας συνεισφέρει καθοριστικά στον χαρακτηρισμό της χώρας μας διεθνώς ως μη φιλικής απέναντι στις επενδύσεις και το επιχειρείν γενικότερα.

Ήδη, από τα μέσα του 2010 ο ΣΕΒ επεδίωξε σταθερά την τροποποίηση του Ν. 3325/05, και το αντίστοιχο Σ/Ν βρίσκεται ήδη στην κοινοβουλευτική διαδικασία ψήφισής του.

Με την παρουσία μας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής και με σχετικό υπόμνημα που καταθέσαμε, εκφράσαμε την καταρχήν θετική μας θέση στις απλοποιημένες διαδικασίες για χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας, αλλά ταυτόχρονα και τις επιφυλάξεις ή αντιρρήσεις μας σε καίρια σημεία όπως:

- Συμβατότητα με το νομοθετικό έργο του ΥΠΕΚΑ στα θέματα περιβαλλοντικής αδειοδότησης απ' όπου πηγάζει και το μεγαλύτερο μέρος των δυσλειτουργιών.
- Όρους ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και αποθηκών στον Νομό Αττικής ζητώντας την κατάργηση των σχετικών άρθρων, που προβλέπεται να παραμείνουν

σε ισχύ και μετά την ψήφιση του υπό συζήτηση Σ/Ν και αφορούν ασφυκτικούς περιορισμούς στις δυνατότητες επέκτασης και εκσυγχρονισμού.

- Αδειοδοτήσεις μέσω επιμελητηρίων, που στην ουσία έχουν δομή Δημοσίων Υπηρεσιών.

β) Χωροταξία

Ως σημαντική προτεραιότητα στον χώρο αυτό, ο ΣΕΒ έχει αναδείξει την ανάγκη εναρμόνισης των περιφερειακών χωροταξικών με το Εθνικό Γενικό, που λόγω ετεροχρονισμένης εκπόνησης και εφαρμογής στην πράξη δεν έχει επιτευχθεί.

Πρόσθετες παρεμβάσεις του ΣΕΒ στον χώρο αυτό αφορούν:

- Στην ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Ειδικού Χωροταξικού για τον Τουρισμό.
- Στην εκπόνηση και θεσμοθέτηση του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αττικής.
- Στη θεσμοθέτηση των υπόλοιπων εκκρεμών Ειδικών Χωροταξικών (π.χ. παράκτιος χώρος).
- Στην ενεργοποίηση των ήδη θεσμοθετημένων Ειδικών Χωροταξικών, μέσω της ολοκλήρωσης του υποστηρικτικού θεσμικού πλαισίου.

γ) Περιβάλλον

Αντικείμενο συζητήσεων με το ΥΠΕΚΑ το τελευταίο 12μηνο αποτέλεσε και το ζήτημα της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της ρύπανσης των υδάτινων πόρων στην περιοχή του Ασωπού, μία από τις μεγαλύτερες άτυπες βιομηχανικές συγκεντρώσεις της χώρας.

Υπό τον συντονισμό του ΣΕΒ και του τοπικού βιομηχανικού συνδέσμου εκπονήθηκε σχετική μελέτη και ανέδειξε τις προσφερόμενες εναλλακτικές δυνατότητες σε ό,τι αφορά τη διάθεση των αποβλήτων.

δ) Ενέργεια

Μια σωστά σχεδιασμένη ενεργειακή πολιτική έχει ευρύτερη αναπτυξιακή διάσταση γιατί εκ των πραγμάτων δημιουργεί ευκαιρίες για επενδύσεις και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και ορθολογικής χρήσης αυτής.

Κατά το τελευταίο 12μηνο ο ΣΕΒ:

- ✓ Ολοκλήρωσε τις θέσεις του για την προσαρμογή των απελευθερωμένων ενεργειακών αγορών στα προβλεπόμενα στο «τρίτο πακέτο» της Ε.Ε. με στόχο τη διασφάλιση συνθηκών διαφάνειας και αμεροληψίας στις δραστηριότητες μεταφοράς και διανομής καθώς και της ανεξαρτησίας της ΡΑΕ.
- ✓ προχώρησε σε παρεμβάσεις προς το ΥΠΕΚΑ και το Υπουργείο Οικονομικών στοχεύοντας στην ελάφρυνση των επιβαρύνσεων των βιομηχανικών τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της μείωσης φόρων και τελών (ΕΦΚ, τέλος ΑΠΕ, υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος).
- ✓ Συνεργάσθηκε με το ΥΠΕΚΑ για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων και,
- ✓ προετοίμασε και αξιολόγησε σε συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη (ιδιώτες, παραγωγοί) εναλλακτικές προσεγγίσεις σχετικά με το επικείμενο άνοιγμα σε τρίτους της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη (σε ποσοστό μέχρι 40%).

ε) Αδειοδότηση τεχνικών επαγγελματιών

Εκφράσαμε τη θέση ότι το υπό συζήτηση Σ/Ν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας και επιπλέον συμβάλει στην ευελιξία της αγοράς εργασίας. Το περιεχόμενο όμως των Προεδρικών Διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που πρόκειται να εκδοθούν, θα καθορίσουν ουσιαστικά τον βαθμό της απλοποίησης και του εκσυγχρονισμού των διαδικασιών αδειοδότησης σε θέματα εξετάσεων, κατάρτισης, εμπειριών κ.λπ.

ζ) Επιτάχυνση μεγάλων έργων (Fast track)

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης επί του σχετικού Σ/Ν, ο ΣΕΒ υπέβαλε παρατηρήσεις και προτάσεις, επισημαίνοντας παράλληλα την ανάγκη για εφαρμογή επιπρόσθετων μέτρων γενικότερης απλούστευσης-επιτάχυνσης, ώστε να μπορέσει να διευκολυνθεί η υλοποίηση και των μικρότερων έργων που είναι και αυτά αναγκαία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας καθώς αναμένεται ότι θα εξακολουθούν αθροιστικά να καλύπτουν πολύ σημαντικό ποσοστό του συνόλου των επενδύσεων.

η) Επιχειρηματικά πάρκα

Είναι το τρίτο μέρος του Σ/Ν «περί αδειοδοτήσεων». Με την παρέμβασή μας επισημάναμε:

- Την παροχή δυνατότητας για οργάνωση και λειτουργία Επιχειρηματικών πάρκων με χρήση πρακτικών ΣΔΙΤ, που ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές συνθήκες αποτελούν χρήσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο.
- Τη δυνατότητα χαρακτηρισμού των γηπέδων πολύ μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων ως επιχειρηματικών πάρκων,
- Τις περιπτώσεις επιχειρηματικών πάρκων με επιλιμένιες υποδομές,
- Την υποστήριξη μεγάλων επιχειρηματικών πάρκων εθνικής εμβέλειας ή ειδικού σκοπού όπως τεχνολογικά πάρκα, χώροι φιλοξενίας clusters κ.λπ μέσω των ήδη θεσμοθετημένων διαδικασιών fast track.

Ορισμένες από τις παραπάνω θέσεις έχουν, ήδη, ενσωματωθεί στο προς διαβούλευση κείμενο.

8. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού κλίματος είναι η άρση των εμποδίων, που εγκλωβίζουν την επιχειρηματικότητα και όχι η επιδίωξη πρόσκαιρων κινήτρων.

Ο ΣΕΒ επιδιώκοντας να συνεισφέρει πραγματικά στην άρση των εμποδίων ανέλαβε την πρωτοβουλία να καταγράψει τα εμπόδια που συναντούν οι επιχειρήσεις στην καθημερινή τους λειτουργία και συναλλαγή με τη δημόσια διοίκηση και, ταυτόχρονα, να προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για το άμεσο ξεπέρασμά τους.

Με περίπου διακόσια πενήντα (250 περίπου) εμπόδια που καταγράψαμε, περιγράφεται στην κυριολεξία το ναρκοθετημένο πεδίο, που αντιμετωπίζει σήμερα η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα.

Τα εμπόδια αυτά έχουν ταξινομηθεί σε 30 πεδία επιχειρηματικής δράσης: Από την ίδρυση μιας εταιρίας μέχρι την εκκαθάρισή της και συμπεριλαμβάνουν την εγκατάσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων, τις μεταφορές προϊόντων, τη διαφήμιση, τα χρηματοοικονομικά κ.λπ.

Οι πηγές των εμποδίων αυτών εστιάζονται:

- ✓ Στην ύπαρξη πολλών κλειστών επαγγελματιών και αγορών.
- ✓ Στην είσπραξη μη ανταποδοτικών εισφορών υπέρ τρίτων.
- ✓ Στον κρατικό προσδιορισμό αμοιβών και τιμών.
- ✓ Στον κρατικό παρεμβατισμό.

Σε ειδική συνάντηση (1/12/2010) με τον Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας στα γραφεία του ΣΕΒ, ο Πρόεδρος δημοσιοποιώντας και παραδίδοντας στον Υπουργό τη μελέτη καταγραφής και άρσης των εμποδίων αναφέρθηκε στη στενή συνεργασία που πρέπει να υπάρχει με το Υπουργείο Ανάπτυξης προκειμένου να προωθήσουμε τον κοινό μας στόχο, που είναι η μεταμόρφωση της κρατικοδίαιτης ελληνικής οικονομίας σε μία οικονομία ανταγωνιστική, εξωστρεφή, σύγχρονη.

Η δράση μας για την καταπολέμηση των εμποδίων δεν σταματά εδώ.

Στο πλαίσιο ειδικού προγράμματος ΕΣΠΑ που υλοποιούμε μέσω της «Στέγης της Ελληνικής Βιομηχανίας» η καταγραφή των εμποδίων αυτών θα αποτελέσει τη βάση ενός μόνιμου «Παρατηρητηρίου Διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα» αλλά και τη δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού συνεργασίας μεταξύ Ιδιωτών και Δημόσιου τομέα για την επίλυση των αναφευομένων εμποδίων.

Το έργο αυτό έχει, ήδη, ξεκινήσει:

Σε ειδική θεματική εκδήλωση με τη συμμετοχή 5 Γενικών Γραμματέων παραγωγικών Υπουργείων και υψηλόβαθμων υπηρεσιακών παραγόντων με τίτλο «επιχειρηματικότητα χωρίς εμπόδια – Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη», παρουσιάσθηκαν τα γενικά συμπεράσματα για περισσότερες από 300 διαδικασίες που αποτελούν σημείο επαφής των επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση και στη συνέχεια, σε ομάδες εργασίας συζητήθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις λύσεων για μια σειρά από εξαιρετικά κρίσιμα θέματα.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν βρίσκονται, ήδη, στα χέρια των αρμοδίων Υπουργείων.

9. ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Εξαιρετικής, επίσης, σημασίας για την κινητοποίηση των επιχειρηματικών δυνάμεων είναι η εγκαθίδρυση συνθηκών ελεύθερου ανταγωνισμού σε όλους τους τομείς της αγοράς, και πρωταρχικά σε εκείνους που κυριαρχούνται από την κρατική επιχειρηματική δραστηριότητα και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις του κράτους.

Με ειδικό Υπόμνημα που καταθέσαμε στη Βουλή κατά τη διαδικασία της πρόσφατης συζήτησης του σχετικού Σ/Ν περί «Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», ο ΣΕΒ επισημαίνει:

«Ο σύγχρονος επιχειρηματικός κόσμος έχει συμφέρον ο νόμος περί ανταγωνισμού να εφαρμόζεται αποτελεσματικά. Ο ανταγωνισμός, εξάλλου, είναι αυτός που, μεταξύ άλλων,

ωθεί τις επιχειρήσεις να αναπτύσσονται και να βελτιώνουν τα προϊόντα τους και τις υπηρεσίες τους σε όφελος του καταναλωτή.» και ότι:

«Οποιαδήποτε νέα παρέμβαση στο νομικό πλαίσιο του ανταγωνισμού στη χώρα μας, πρέπει να ενσωματώνει τις αξίες του Ευρωπαϊκού Δικαίου Ανταγωνισμού.»

Τελικά, ο νέος Νόμος που ψηφίστηκε τον περασμένο Απρίλιο ενσωματώνει ορισμένες πάγιες θέσεις του ΣΕΒ που αφορούν τόσο στην ανεξαρτησία και τη διαφάνεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού όσο και στη διασφάλιση της συνέχειας του έργου της υφιστάμενης Επιτροπής:

Παραμένουν όμως αρκετές διατάξεις που δεν συνάδουν με τις αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου όπως:

- ✓ Η αόριστη ποινικοποίηση.
- ✓ Η ευθύνη φυσικών προσώπων που δεν έχουν ανάμειξη ή γνώση.
- ✓ Ο καταλογισμός διπλής ευθύνης δηλ. ποινικής και διοικητικής.

10. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ

Η αποδοτικότητα ενός φορολογικού συστήματος εξαρτάται από τη σταθερότητά του, την απλότητά του, τη σαφήνεια των στόχων του και την αντικειμενικότητά του. Ο ΣΕΒ με ειδική επιστημονική ομάδα τεχνοκρατών υπό τον Αντιπρόεδρο κ. Χ. Κυριαζή συστηματικά παρακολουθεί όλες τις πρόσφατες αλλαγές του θεσμικού πλαισίου και έχει υποβάλλει συγκεκριμένες προτάσεις οργάνωσης, ελέγχων και αποδοτικότητας του συστήματος. Εν τούτοις, παρ' όλες τις αλλαγές το φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα δυστυχώς δεν ικανοποιεί κανένα από τα παραπάνω κριτήρια. Οι παρατηρήσεις αυτές ισχύουν κατ' εξοχήν και για τον τελευταίο φορολογικό Νόμο που ψήφισε η Βουλή.

Δημόσια επισημάναμε, ότι πρόκειται για τη 10^η αναμόρφωση του φορολογικού μας συστήματος σε διάστημα 18 μηνών –ενώ ακόμη εκκρεμεί η έκδοση δεκάδων εγκυκλίων που αφορούν την εφαρμογή των προηγούμενων νόμων. Τα μέτρα που προβλέπει επικεντρώνονται σε διαδικασίες εισπρακτικού χαρακτήρα, φορολογικής αμνηστίας και

αυστηρότητας ποινών. Απέχει, έτσι, πολύ τόσο από την υλοποίηση υποχρεώσεων που έχουν ήδη αναληφθεί από την κυβέρνηση (όπως για παράδειγμα η προετοιμασία για την κατάργηση του ΚΒΣ σε τακτό χρονικό διάστημα και η καθιέρωση φορολογικού πιστοποιητικού από τους ελεγκτές), όσο και από την ελάχιστη προσπάθεια να εκσυγχρονιστεί το φορολογικό σύστημα και να καταστεί ανταγωνιστικό σε αντιστοιχία με όσα ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με αναφορά σε ορισμένες από τις επιμέρους διευθετήσεις του φορολογικού νόμου, ο ΣΕΒ παρατηρεί ότι:

- Η φορολόγηση των κερδών των ΑΕ είναι αντιαναπτυξιακή και, επιπλέον, φέρνει τις ελληνικές θυγατρικές ελληνικών ομίλων επιχειρήσεων σε δυσμενέστερη θέση από εκείνες που ανήκουν σε ξένους ομίλους.
- Ο συμψηφισμός των οφειλών μεταξύ δημοσίου και επιχειρήσεων πρέπει να περιλαμβάνει και τις οφειλές προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης.
- Οι αυστηρές ποινές και τα μέτρα αστυνομικού ελέγχου δεν καταπολεμούν τη φοροδιαφυγή, αλλά, αντίθετα, συχνά δημιουργούν προϋποθέσεις κατάχρησης εξουσίας, που οδηγεί σε αθέμιτη συναλλαγή αλλά και, ευρύτερα, σε θέματα ηθικής τάξης.

Φοροδιαφυγή

Η ανάγκη της δημοσιονομικής ισορροπίας υποχρεώνει την κυβέρνηση να εντείνει τη μάχη κατά της φοροδιαφυγής. Ο στόχος αυτός, όμως, δεν θα επιτευχθεί όσο το φορολογικό σύστημα δεν δημιουργεί τους μηχανισμούς, που θα αυξάνουν την πιθανότητα της αντικειμενικής διαπίστωσης των παραβάσεων αν δεν ξεπεράσει την ενασχόληση με τα ποσοστά των συντελεστών φορολόγησης και αν δεν αντιμετωπίσει κρίσιμα θέματα όπως οι διαδικασίες για την επιβολή, τη δήλωση, την είσπραξη και τον έλεγχο των φόρων, τη ριζική απλοποίηση της δαιδαλώδους νομοθεσίας και την εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων πληροφορικής.

Περίληπτικά αναφέρομαι σε τρία δεδομένα που περιγράφουν το πρόβλημα της φοροδιαφυγής:

1. 1660 επιχειρήσεις σε σύνολο 221.000 – 1% καταβάλουν σχεδόν το 70% του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων,
2. το 15% των φορολογούμενων πληρώνει σχεδόν το 80% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων,
3. οι μισθωτοί και συνταξιούχοι δηλώνουν το 76% του συνολικού εισοδήματος φυσικών προσώπων και οι ελεύθεροι επαγγελματίες το 4%.

11. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

«Από τον Σεπτέμβριο του 2009 ο ΣΕΒ είχε εκφράσει δημόσια την αγωνία του για το διογκούμενο πρόβλημα της ανεργίας, καθώς η κρίση άρχισε να ξεσπά με λουκέτα και απολύσεις στον ευάλωτο ιδιωτικό τομέα. Είχαμε προτείνει τότε συγκεκριμένα μέτρα – ανάχωμα στην ανεργία, απέναντι στα οποία η τότε κυβέρνηση και αντιπολίτευση δεν ανταποκρίθηκαν. Εν συντομία αναφέρω:

α) Τον Οκτώβριο (19/10/2010) στο πλαίσιο της συνάντησης των κοινωνικών εταίρων και φορέων, με τον Πρωθυπουργό και θέμα τις βασικές προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας ο Πρόεδρος του ΣΕΒ δήλωσε, ότι «το μόνο ουσιαστικό αντίδοτο στην ανεργία, στην ύφεση, στην κοινωνική καθίζηση, είναι η ανάπτυξη με επιθετικές πολιτικές που να δημιουργούν προϋποθέσεις ανάπτυξης και πρότεινε:

- ✓ Μείωση της φορολογίας.
- ✓ Δραστική περικοπή της κρατικής σπατάλης.
- ✓ Διαμόρφωση φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Αργότερα, τον Νοέμβριο του 2009 κάλεσε τη ΓΣΕΕ και τους άλλους κοινωνικούς εταίρους να συμφωνήσουν στην υπογραφή μιας νέας μορφής ΕΓΣΣΕ, στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου κοινωνικού συμβολαίου δυστυχώς χωρίς ανταπόκριση, από καμία πλευρά.

Η ΓΣΕΕ μη αντιλαμβανόμενη τα επερχόμενα γεγονότα παρέμεινε στην κλασσική συνταγή των διεκδικήσεων αυξήσεων και επιδομάτων.

Τα γεγονότα όμως είχαν τη δική τους δυναμική, η χώρα υπέγραψε το γνωστό Μνημόνιο και οι εργασιακές σχέσεις έγιναν αντικείμενο έντονων διαπραγματεύσεων με στόχο τον εκσυγχρονισμό τους κατά τις επιταγές του Μνημονίου.

β) Νέα ΕΓΣΣΕ

Μετά από αλληπάλληλες συναντήσεις και εξαντλητικό διάλογο με στόχο την εργασιακή ειρήνη αλλά και την προσαρμογή στις νέες συνθήκες, υπογράφηκε τελικά την Πέμπτη 15 Ιουλίου 2010 από τους κοινωνικούς εταίρους, η νέα Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.) τριετούς διάρκειας.

Σημαντική για τον έλεγχο του εργατικού κόστους και τη βελτίωση της παραγωγικότητας αποτέλεσε η νομοθετική ρύθμιση περιορισμού του ύψους των Διαιτητικών Αποφάσεων για τις κλαδικές συμβάσεις στο επίπεδο της ΕΓΣΣΕ 2010-2012.

Κατά το δεκάμηνο που ακολούθησε ο ΣΕΒ συμφώνησε και υπέγραψε 40 Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (ομοιοεπαγγελματικές- κλαδικές), ενώ εκδόθηκαν 5 Διαιτητικές Αποφάσεις στο πνεύμα της παραπάνω ρύθμισης.

γ) Εργασιακοί Νόμοι – Διαβούλευση – Συμμετοχή ΣΕΒ

Πέρα από την ΕΓΣΣΕ, το 2010 αποτέλεσε μια χρονιά κρίσιμων εξελίξεων ως προς το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων με τον Ν. 3845/2010 -δηλ. το Μνημόνιο- να αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία έπρεπε να στηριχθούν όλα τα μέτρα που αφορούν στην αγορά εργασίας, που εν τούτοις σε πολλές περιπτώσεις υπήρξαν σημαντικές αποκλίσεις.

Στις συνομιλίες του με την Υπουργό Εργασίας (14/6/2010), ο Πρόεδρος του ΣΕΒ τόνισε ότι οι εργασιακές σχέσεις πρέπει πλέον να συζητούνται μέσα στα ανελαστικά όρια που θέτει το Μνημόνιο, το οποίο ήδη αποτελεί νόμο του κράτους και του οποίου η αυστηρή τήρηση είναι προϋπόθεση αξιοπιστίας της χώρας μας.

Στο ίδιο πνεύμα, στις αλληπάλληλες παρεμβάσεις του τόνισε ότι η χώρα μας πρέπει να υιοθετήσει άμεσα τις εκκρεμείς ευρωπαϊκές οδηγίες, να προσαρμοστεί προς το ευρωπαϊκό

κεκτημένο και να εφαρμόσει όλες τις υποχρεώσεις της, που απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις, χωρίς προσφυγή σε «πρωτοτυπίες» ελληνικής έμπνευσης.

Εφόσον τηρηθεί αυτό θα αρθούν οι στρεβλώσεις, που δημιουργούν το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας στην ελληνική αγορά εργασίας και θα διασφαλιστεί η κοινωνική προστασία σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Οι παρεμβάσεις και οι ειδικές παρατηρήσεις που συντάχθηκαν από την αρμόδια ομάδα εργασίας υπό τον κ. Κυριαζή κάλυψαν σχετικά όλο το Νομοθετικό έργο που ακολούθησε και ειδικότερα:

- Ν. 3846/2010, ο οποίος αφορά κυρίως θέματα ευέλικτων και ειδικών μορφών απασχόλησης, διευθέτησης χρόνου εργασίας καθώς και θέματα κοινωνικής ασφάλισης.
- Ν. 3863/2010, ο οποίος πέρα από ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά και διοικητικά ζητήματα φορέων κοινωνικής ασφάλισης, περιείχε και θέματα που αφορούν τη μεσολάβηση και τη διαιτησία.
- Ν. 3899/2010, ο οποίος εισήγαγε το θεσμό των ειδικών επιχειρησιακών συμβάσεων, τροποποίησε τη διαδικασία επίλυσης των συλλογικών διαφορών και κάλυψε θέματα ευέλικτων μορφών απασχόλησης και απλοποίησης των διαδικασιών εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας.

δ) Δικτύωση – Ειδικές συναντήσεις - πρωτοβουλίες

Σε σχέση με τον ευρύτερο χώρο της αγοράς εργασίας, ο ΣΕΒ, ανταποκρινόμενος στο θεσμικό του ρόλο συμμετείχε και φέτος σε πρωτοβουλίες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης όπως «Στη σκιά ενός στελέχους», στα συλλογικά όργανα της Διά Βίου Μάθησης καθώς και στις εργασίες της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας.

Στο πλαίσιο της διάχυσης των αλλαγών της εργατικής νομοθεσίας, το Δίκτυο Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής την τελευταία χρονιά πραγματοποίησε μία σειρά ειδικών συναντήσεων με σκοπό:

- την παρουσίαση και ανάλυση των αλλαγών αυτών,
- την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης σχετικά με τις κλαδικές και επιχειρησιακές συμβάσεις και τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης και
- τη δημιουργία δικτύου ειδικών ομάδων όπως διευθυντών ανθρώπινου δυναμικού, νομικών του εργατικού δικαίου, καθώς και ειδικών ομάδων για την αντιμετώπιση των διοικητικών εμποδίων στην αγορά εργασίας, σε συνεργασία με την ηγεσία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο συνεργασίας με την ευρύτερη κοινότητα στελεχών του HR, αλλά και της ενίσχυσης της δικτύωσης και της διεύρυνσης των συνεργασιών, θέσαμε ως στόχο και προχωρήσαμε σε πρωτοβουλίες και δράσεις σχετικά με θέματα που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων.

12. Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΠΑ

Με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ο ΣΕΒ μέσω της Στέγης της Ελληνικής Βιομηχανίας προχώρησε στην υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ, ώστε να τεκμηριώσει και να προτείνει στην Πολιτεία καινοτόμες πολιτικές τόσο για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων όσο και για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Τα προγράμματα αυτά έχουν τριετή προσανατολισμό και συνολικό προϋπολογισμό ύψους €13,5 εκ. περίπου.

Αναφέρθηκα, ήδη, σε ένα από αυτά και συγκεκριμένα στη χαρτογράφηση των διοικητικών εμποδίων και τη δημιουργία μόνιμου παρατηρητηρίου.

Οι άλλες δράσεις που υλοποιούνται είναι:

1. Παρακολούθηση Οικονομικών Μεταβολών

Ξεκινήσαμε σε συνεργασία με το IOBE/ΕΜΠ τη διενέργεια ερευνών στις 2.000 μεγαλύτερες επιχειρήσεις για θέματα επενδύσεων, καινοτομίας, οργάνωσης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και την εκπόνηση σχεδίων δράσης σε σημαντικούς επιχειρηματικούς τομείς όπως η αγροδιατροφική αλυσίδα, τα δομικά υλικά, η εφοδιαστική αλυσίδα, το περιβάλλον, η ενέργεια, ο βιομηχανικός εξοπλισμός και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.

2. Δίκτυο Τεχνολογικής και Επιχειρηματικής Πληροφόρησης

Με στόχο την αποτύπωση των επιπτώσεων βασικών τεχνολογιών αιχμής σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, άρχισε η υλοποίηση ειδικού προγράμματος με το Ίδρυμα Έρευνας Κρήτης και η εκπόνηση ειδικών μελετών σε σημαντικούς τεχνολογικούς τομείς: υγεία, βιοτεχνολογία, νανοτεχνολογία, τρόφιμα, Πληροφορική & Επικοινωνίες, Ενέργεια, Περιβάλλον, Μεταφορές, Υλικά & Διεργασίες Παραγωγής.

3. Σχέδιο Δράσης για την Εξωστρέφεια

Αφορά τη στήριξη και αναβάθμιση των εξαγωγών και την ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που συνδέονται με την εξωστρέφεια και γίνεται σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος.

4. Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

Είναι Πρόγραμμα για την εφαρμογή σχεδίων αναδιάρθρωσης σε επιχειρήσεις άνω των 50 ατόμων με έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που προάγουν την καινοτομία, την εξωστρέφεια και τη βιώσιμη ανάπτυξη και γίνεται σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.

Η ολοκλήρωση των παραπάνω προγραμμάτων, πιστεύουμε, ότι θα μας δώσουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και υποδομές για τη διαμόρφωση αποτελεσματικών πολιτικών και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

13. ΕΡΕΥΝΑ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η ανασυγκρότηση της χώρας προϋποθέτει απαραίτητως το στρατηγικό προσανατολισμό της στην έρευνα και καινοτομία.

Στην Ελλάδα, η ανάπτυξη της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογικής εξέλιξης προσκρούει στην κυρίαρχη ιδεολογία κατά της επιχειρηματικότητας, στην ελλειμματική σύνδεση των πανεπιστημίων με την παραγωγή και στο αποθαρρυντικό νομικό πλαίσιο για τα κεφάλαια υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου.

Η διαμόρφωση, λοιπόν, ενός «οικοσυστήματος» που να ευνοεί την καινοτομία και την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, αποκτά κρίσιμη σημασία και επείγουσα προτεραιότητα.

Στο πλαίσιο αυτό:

Ο ΣΕΒ και η Eurobank EFG ανέλαβαν κοινή πρωτοβουλία με στόχο την ενθάρρυνση και προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στην Ελλάδα, διοργανώνοντας πανελλήνιο διαγωνισμό Εφαρμοσμένης Έρευνας και Καινοτομίας.

Ο διαγωνισμός αυτός που ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2010 και βρίσκεται σε εξέλιξη σκοπεύει να αναδείξει προϊόντα ή υπηρεσίες εφαρμοσμένης έρευνας και καινοτομίας, που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας μας. Να αναδείξει δηλαδή την ΑΛΛΗ ΕΛΛΑΔΑ που καινοτομεί και αναπτερώνει την αισιοδοξία για έξοδο από την κρίση.

Η ανταπόκριση στον διαγωνισμό αριθμητικά αλλά και ποιοτικά ξεπέρασε κάθε προσδοκία:

Υπεβλήθησαν πάνω από 300 προτάσεις και κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών σε πλήθος τομέων από τους οποίους ξεχωρίζουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι τεχνολογίες περιβάλλοντος, η ιατρική και φαρμακευτική έρευνα, οι εφαρμογές πληροφορικής, τα δομικά υλικά και πολλά άλλα.

Οι 300 υποψηφιότητες αξιολογήθηκαν από ένα σώμα διακεκριμένων επιστημόνων με τον συντονισμό του Επιστημονικού Συμβουλίου και ήδη έχουν προκριθεί οι 21 καλύτερες.

Γι' αυτές έχουμε οργανώσει σειρά από περιφερειακές εκδηλώσεις σε μεγάλες πόλεις της Ελλάδας (όπως: Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο), με εντυπωσιακή απήχηση. Σήμερα, η έκθεση αυτή φιλοξενείται στον χώρο που ευρισκόμεθα και συνεπώς θα έχετε την ευκαιρία και σεις να την καμαρώσετε. Θα γίνει επίσης έκδοση ειδικού λευκώματος για αυτές που θα διανεμηθεί σε ευρύ κύκλο αποδεκτών, κυρίως επιχειρηματιών και σίγουρα θα σας φανούν πολύ χρήσιμες.

Η τελική επιλογή των τεσσάρων καλύτερων και η βράβευσή τους θα γίνει σε ειδική εκδήλωση με θέμα την «Εξωστρέφεια και Καινοτομία» που οργανώνουμε για το τέλος Ιουνίου.

14. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ο ΣΕΒ έχει επανειλημμένα προβάλλει την αντίληψη ότι η εταιρική διακυβέρνηση, η εταιρική κοινωνική ευθύνη και η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν τους τρεις θεμελιώδεις πυλώνες της σύγχρονης επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Αν και στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο η εταιρική διακυβέρνηση έχει αποκτήσει νομοθετική υπόσταση, εδώ και δέκα περίπου χρόνια και η εφαρμογή της είναι πλέον υποχρεωτική από το 2011, έως και σήμερα, δεν υπήρξε καμία δημόσια ή ιδιωτική πρωτοβουλία για την κατάρτιση ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ανταποκρινόμενος με αίσθημα ευθύνης στην ανάγκη αυτή, ο ΣΕΒ ανέλαβε την πρωτοβουλία προετοιμασίας και υιοθέτησης ενός τέτοιου κώδικα βασισμένου στις αξίες της διαφάνειας, της αυτοδέσμευσης και του αυτοελέγχου.

Την ευθύνη του συντονισμού του όλου έργου εκ μέρους του ΔΣ του ΣΕΒ ανέλαβε η κα Σοφία Εφραίμογλου.

Οι εργασίες του Κώδικα άρχισαν προ διετίας και το έργο παρουσιάστηκε στο ευρύ κοινό τον περασμένο Μάρτιο.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ είναι προσαρμοσμένος στη νομοθεσία και στην ελληνική επιχειρηματική πραγματικότητα, έχει συνταχθεί με βάση την αρχή της «συμμόρφωσης» ή «εξήγησης» και περιλαμβάνει θέματα, που ξεπερνούν τους υπάρχοντες νόμους και κανόνες κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Αποτελεί ένα εργαλείο για τη συμμόρφωση των εισηγμένων εταιριών στον Ν. 2873/2010, ένα πλαίσιο κανόνων οι οποίοι καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο διοικείται, λειτουργεί, ελέγχεται και διασφαλίζεται μια επιχείρηση.

Κατά την παρουσίαση, ο Πρόεδρος δήλωσε ότι ο Κώδικας αποτελεί μια δοκιμασία, ένα τεστ ειλικρίνειας και προοδευτικότητας στο οποίο βαθμιαία θα πρέπει να περάσουν όλες οι επιχειρήσεις που θέλουν να λέγονται σύγχρονες.

Τον Κώδικα μέχρι τώρα έχουν αποδεχθεί όλες οι μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες, το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, καθώς και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Ειδικότερα: Από τις 223 εισηγμένες εταιρίες οι οποίες είχαν δημοσιεύσει ισολογισμό έως 31/3, 139 (63%) εξ' αυτών υιοθέτησαν αυτούσια τον ΚΕΔ του ΣΕΒ και περίπου 10% εξ' αυτών αντέγραψαν την πλειοψηφία των διατάξεων του Κώδικα μνημονεύοντας ή όχι τον ΣΕΒ.

Αναφερόμενος στη σημασία του Κώδικα, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σε σχετική επιστολή του αναφέρει:

«Ο ΣΕΒ παρέχει μια σημαντική υπηρεσία στις εισηγμένες εταιρείες και στους μετόχους τους θέτοντας στην διάθεσή τους ένα σύγχρονο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που διασφαλίζει τα συμφέροντα των μετόχων και διευκολύνει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.»

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

- Ο ΣΕΒ έγινε το 20^ο μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εταιρικής Διακυβέρνησης

- Ο Κώδικας του ΣΕΒ αναρτήθηκε στο site του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Η BUSINESSEUROPE ενημέρωσε σχετικά τόσο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και τα μέλη της.

Επιπλέον, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με αφορμή κάποια ερώτηση σχετικά με τις σύγχρονες πρακτικές της εταιρικής διακυβέρνησης, που εφαρμόζουν τα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ο επίτροπος Michel Barnier ανάμεσα σε άλλα δήλωσε:

«Ο ΣΕΒ υιοθέτησε κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης για τις εισηγμένες εταιρίες. Οι ελληνικές εποπτικές αρχές θα πρέπει να αξιολογήσουν τη συμμόρφωση των ελληνικών τραπεζών με αυτόν τον κανόνα.»

Οι επόμενες ενέργειές μας αφορούν στην κατανόηση και πρακτική εφαρμογή του Κώδικα με ειδικά σεμινάρια και υποδείγματα για τη διευκόλυνση συμμόρφωσης εκ μέρους των επιχειρήσεων.

Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω την Εθνική Τράπεζα και το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού για την ευγενική χορηγία τους στην εκπόνηση και παρουσίαση του κώδικα.

15. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο ΣΕΒ εδώ και δύο χρόνια έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την ανάδειξη της ιδέας της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς αυτή συνεπάγεται ισόρροπη ανάπτυξη, με ισότιμους στόχους την οικονομική ευημερία και τη μέριμνα για το περιβάλλον.

Με αυτή τη φιλοσοφία λοιπόν ίδρυσε το Συμβούλιο για την βιώσιμη ανάπτυξη, η μέχρι τώρα δράση του οποίου υπό την προεδρία του κ. Βιδάλη έχει συμβάλει ουσιαστικά τόσο στην προώθηση αυτής της στρατηγικής όσο και στην καθιέρωση κοινωνικού διαλόγου με όλους τους φορείς αλλά και με την πολιτική ηγεσία με μακροπρόθεσμη προοπτική για τις επιχειρήσεις.

Η ιδέα της Βιώσιμης Ανάπτυξης υποστηρίχθηκε από πλήθος ενεργειών του ΒΙ.ΑΝ. κατά το έτος που πέρασε, αλλά ιδιαίτερα πρέπει να αναφέρω εδώ, αυτή που έγινε τον περασμένο Νοέμβριο και αφορούσε τα ενεργειακά αποδοτικά κτήρια.

Εξάλλου, τις θέσεις μας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αλλά και την ανάγκη διαμόρφωσης ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει προς τη συνεδρίαση της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Ευθύμιος Βιδάλης από τον οποίο θα ακούσετε περισσότερα για τη δράση του ΒΙ.ΑΝ. στην παρέμβαση που θα ακολουθήσει.

16. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

Τα θέματα επικοινωνίας μεταξύ επιχείρησης και καταναλωτή δεν θα μπορούσαν να μείνουν έξω από το πρόγραμμα των δράσεών μας.

Η ομάδα εργασίας του ΣΕΒ «Θέματα Καταναλωτή» υπό τον συντονισμό του κ. Ι. Γιώτη και στόχο τη βελτίωση των σχέσεων και της επικοινωνίας μεταξύ επιχείρησης και καταναλωτή, ολοκλήρωσε και παρουσίασε ένα χρήσιμο εργαλείο με τίτλο: «Μοντέλο Αυτοαξιολόγησης Επιχειρήσεων».

Το εργαλείο αυτό περιλαμβάνεται και αναλύεται σε ειδικό εγχειρίδιο και αφορά τη μεθοδολογία για αναγνώριση περιοχών προς βελτίωση και εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών που μπορεί να αναπτύξει η κάθε επιχείρηση στον τομέα της.

Το έργο αυτό αποτελεί μια ακόμη ουσιαστική υπηρεσία στα μέλη μας και θα συμπληρωθεί με πρόγραμμα ενεργειών για την εις βάθος αξιοποίησή του.

17. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ο ΣΕΒ μέσω ειδικής ομάδας εργασίας υπό τον κ. Θ. Φέσσα, παρακολουθεί και στηρίζει συστηματικά τις προσπάθειες που συνδέονται με την προώθηση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και συμμετέχει ενεργά σε κάθε πρωτοβουλία για μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη λειτουργία του κράτους.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ, ανάμεσα σε άλλα, υπέβαλε λεπτομερές υπόμνημα στο Σχέδιο Νόμου που παρουσιάστηκε για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ενώ μέλη της Ομάδας Εργασίας πραγματοποίησαν συνάντηση με αρμόδια στελέχη που υπηρετούν στο γραφείο Πρωθυπουργού.

Ο ΣΕΒ επεσήμανε ότι ο ιδιωτικός τομέας είναι έτοιμος να υλοποιήσει έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και ανταποδοτικότητας με άμεσο και ορατό όφελος, όχι μόνο για τον πολίτη και την επιχείρηση, αλλά κυρίως για το ίδιο το κράτος, αρκεί το κράτος να παρέχει την αναγκαία ελευθερία και ενθάρρυνση στον ιδιωτικό τομέα για να το πράξει. Ειδικότερα ο ΣΕΒ εντόπισε και επεσήμανε:

1. Βελτιώσεις στον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την υλοποίηση έργων πληροφορικής στη χώρα μας και
2. Καλές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί τα τελευταία χρόνια.

18. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων και η ανάδειξη των δυνατοτήτων των υγιών εταιριών στο διεθνές περιβάλλον προσλαμβάνουν ιδιαίτερη σημασία στη συνολική προσπάθεια εξόδου από την ύφεση και στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας.

Κατά το έτος που πέρασε, η διεθνής δραστηριότητα του ΣΕΒ επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένες περιοχές και χώρες-στόχους και ανέλαβε πρωτοβουλίες οργανώνοντας μεταξύ άλλων 3 σημαντικά Φόρα:

Αραβο-Ελληνικό Οικονομικό Φόρουμ, Αθήνα, 23-25/9/2010

Το διοργάνωσε ο τομέας Διεθνών Δράσεων του ΣΕΒ σε συνεργασία με το Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο Εμπορίου και Ανάπτυξης.

Μετείχαν ενεργά 200 Άραβες και 450 Έλληνες επιχειρηματίες και στελέχη ενώ πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 300 συναντήσεις. Παράλληλα, λειτούργησε και Αραβο-Ελληνικό Επιχειρηματικό χωριό με 24 περίπτερα εταιριών και Οργανισμών. Παρέστησαν και μίλησαν 9 Υπουργοί.

Τα συμπεράσματα του Φόρουμ παρουσίασε ο Αντιπρόεδρος & Επικεφαλής Διεθνών Δράσεων του ΣΕΒ κ.Αθανάσιος Λαβίδας.

Ελληνο-Τουρκικό Επιχειρηματικό Φόρουμ, Αθήνα, 14/5/2010

Στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης στην Ελλάδα του Πρωθυπουργού της Τουρκίας κ. Recep Tayyip Erdogan ο ΣΕΒ ανέλαβε τη διοργάνωση μεγάλου Ελληνο-Τουρκικού Επιχειρηματικού Φόρουμ, όπου μετείχαν 10 Τούρκοι Υπουργοί με τους Έλληνες ομολόγους τους. Συμμετείχαν 150 Τούρκοι και 290 Έλληνες επιχειρηματίες. Επίσημοι ομιλητές ήταν οι 2 Πρωθυπουργοί κ. Τ. Erdogan και κ. Γ. Παπανδρέου αλλά και πολλοί Υπουργοί.

Ομιλίες απηύθυναν, επίσης, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ, ο Αντιπρόεδρος κ. Θ. Λαβίδας και η Πρόεδρος της TUSIAD κα U. Boyner.

Συμπληρωματικές επαφές, που αφορούν στη συνεργασία Ελλάδος – Τουρκίας ήταν αυτές που πραγματοποιήθηκαν σε Κομοτηνή και Αδριανούπολη για την προώθηση επενδυτικών περιφερειακών προγραμμάτων.

Ο κύκλος των διεθνών μας δραστηριοτήτων επίσης περιλαμβάνει:

- Συναντήσεις για ενίσχυση της Παρευξείνιας συνεργασίας.
- Συνάντηση στο Βερολίνο στις 17/9/2010.
- Ημερίδες για τις εξελίξεις στις οικονομίες των χωρών της Λατινικής Αμερικής, του Μαρόκου, της Πολωνίας και τέλος
- Η αναδιοργάνωση του Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ελλάδας-Αιγύπτου με νέο Πρόεδρο τον κ. Ι. Γιώτη.

Κυρίες και κύριοι,

Ένα χρόνο μετά την υπογραφή και τη δαιμονοποίηση του Μνημονίου με αποτέλεσμα την πλήρη υπονόμευσή του, το φάσμα της Εθνικής πτώχευσης παραμένει απειλητικό.

Μπροστά σε έναν τέτοιο κίνδυνο, η Ελλάδα ζήτησε την κατανόηση των εταίρων της, στο πλαίσιο της ευρύτερης ζύμωσης για την ενίσχυση του ευρώ και της οικονομικής διακυβέρνησης. Ήδη, η θετική ανταπόκριση των ευρωπαϊκών ηγεσιών αποτυπώθηκε στη σύνοδο της 11^{ης} Μαρτίου. Οι αποφάσεις της στέλνουν στην ελληνική κοινωνία το ευπρόσδεκτο μήνυμα ότι η ευρωπαϊκή οικογένεια δεν την απορρίπτει – αντίθετα, αναγνωρίζει τις δυσκολίες και τις θυσίες της.

Ταυτόχρονα όμως οι αποφάσεις αυτές συνεπάγονται μεγαλύτερες υποχρεώσεις: Επιτάσσουν αυστηρότερη δημοσιονομική πειθαρχία, ουσιαστική μείωση του Κράτους, δραστικότερη καταπολέμηση του χρέους, αξιοποίηση της κρατικής περιουσίας και προώθηση όλων των αναγκαίων θεσμικών αλλαγών.

Η νέα πίστωση χρόνου που μας δόθηκε αποτελεί ταυτόχρονα και την τελευταία μας ευκαιρία.

Σε πρόσφατες ανακοινώσεις του ο ΣΕΒ επεσήμανε ότι: Το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2012 – 2014, θα πρέπει να μετουσιωθεί σε ένα ευρύτερο, πρωτίστως μεταρρυθμιστικό και αναπτυξιακό, πρόγραμμα δράσης για όλες τις αναγκαίες αλλαγές που ακόμη και σήμερα δεν τολμούμε.

Τις νοθεύουμε στην πράξη και τις υπονομεύουμε πολιτικά και ηθικά, στη συνείδηση των πολιτών. Έτσι ο κόμπος έφτασε στο χτένι. Τα κόμματα δεν έχουν πει στον λαό την αλήθεια. Είναι λοιπόν η ύστατη ευκαιρία να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας.

Ο ΣΕΒ με όραμα την Ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας παρακολουθεί στενά τις κρίσιμες εξελίξεις και είμαστε σίγουροι αλλά και αισιόδοξοι ότι μπορούμε να συμβάλλουμε δυναμικά στην έξοδο από την κρίση.

Η πρόκληση για μας τούτη την ώρα, σε τούτο τον τόπο, είναι να συμμετάσχουμε στην οικοδόμηση από την αρχή ενός συστήματος πραγματικών αξιών σε όλα τα επίπεδα: της οικονομίας, της πολιτείας και της κοινωνίας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω το προσωπικό του ΣΕΒ για την αμέριστη υποστήριξή του στην τεκμηρίωση και υλοποίηση του έργου που σας παρουσίασα αλλά και τα μέλη των ομάδων εργασίας για την πολύτιμη συνεισφορά τους. Επίσης θερμές ευχαριστίες στους χορηγούς αυτής της εκδήλωσης που συνεισέφεραν απλόχερα παρά τις δυσκολίες των καιρών.

Σας ευχαριστώ.